Færdsel - Håndholdt teleudstyr og håndholdte kommunikationsapparater (f.eks. mobiltelefoner) (færdselslovens § 55 a)

Version 22. december 2020

1. Overblik og tjekliste

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

3. Forberedelse

4. Jura

Færdselslovens § 55 a blev ved lov nr. 1563 af 18. december 2018 ændret med ikrafttræden den 10. september 2019. Det fremgår af bestemmelsen, at førere af køretøjer under kørsel ikke må benytte sig af håndholdt teleudstyr og håndholdte kommunikationsapparater.

Ifølge forarbejderne til lovændringen (L 42 af 3. oktober 2018, de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.2.) skal begreberne teleudstyr og kommunikationsapparater forstås som enhver form for elektrisk eller elektronisk produkt, som kan udsende eller modtage radiobølger eller begge dele. Radiobølgerne skal bruges til kommunikation, herunder brug af internettjenester, eller til stedbestemmelse.

Det er ikke afgørende, om udstyret eller apparatet konkret har udsendt og/eller modtaget radiobølger i gerningsøjeblikket, men alene om udstyret eller apparater giver adgang hertil.

Hensigten er endvidere, at forbuddet skal favne fremtidigt nyt teleudstyr og andre nye kommunikationsapparater, såfremt disse produkter kan udsende og/eller modtage radiobølger med henblik på kommunikation eller stedbestemmelse.

Som eksempler på udstyr og apparater, der er omfattet af forbuddet, nævnes i lovforslagets specielle bemærkninger til bestemmelsen bl.a. mobiltelefoner, tablets, GPS´er, computere og walkie-talkier.

Det vil fortsat alene være den håndholdte benyttelse, som vil være omfattet af forbuddet. Håndfri benyttelse af det omfattede udstyr, f.eks. via headset, stemmestyring eller en kabel- eller trådløs forbindelse, herunder USB, Bluetooth, Wi-Fi, NFC (Near Field Communication) eller lignende, er derfor ikke omfattet af forbuddet i § 55 a, stk. 1. Benyttelse af udstyr, der er placeret i en holder, der er fastgjort i køretøjet, vil ligeledes være at betragte som håndfri benyttelse. Håndfri benyttelse af teleudstyr og andre kommunikationsapparater kan dog, afhængig af de konkrete omstændigheder være omfattet af den generelle opmærksomhedsbestemmelse i færdselslovens § 3, stk. 1.

Forbuddet mod at anvende håndholdt teleudstyr mv. gælder førere af ethvert køretøj, dvs. også cyklister, jf. færdselslovens § 2, nr. 10, og i visse tilfælde kørestolsbrugere, jf. færdselslovens § 2, nr. 14, og § 13 modsætningsvis.

Forbuddet gælder endvidere også for ridende, jf. færdselslovens § 2, nr. 10.

Færdselslovens § 55 a, stk. 2-4, oplister en række erhvervsmæssige undtagelser for forbuddet mod at benytte håndholdt teleudstyr og andre kommunikationsapparater.

Politiets mv. brug af håndholdt teleudstyr og andre håndholdte kommunikationsapparater

Ved lov nr. 2083 af 21. december 2020, der trådte i kraft den 23. december 2020, blev færdselslovens § 55 a, stk. 5, indført. Det fremgår af stk. 5, 1. pkt., at forbuddet i § 55 a, stk. 1, ikke gælder for politiets, redningsberedskabets, redningskorps' eller ambulanceføreres brug af håndholdt teleudstyr og andre håndholdte kommunikationsapparater, hvis brugen er nødvendig for den operative indsats eller taktiske og operative uddannelses- og øvelsesvirksomhed.

Bestemmelse giver ikke politiet, redningsberedskabet, redningskorps og ambulanceførere adgang til i almindelighed at benytte håndholdt teleudstyr under kørsel.

Da en mobiltelefon også i politiets og redningsberedskabets køretøjer uden tekniske vanskeligheder kan installeres med en håndfri betjeningsløsning som f.eks. en holder, vil brug af håndholdt mobiltelefon under kørsel som det klare udgangspunkt ikke kunne anses for nødvendigt for udførelse af de pågældende enheders operative indsats eller taktiske og operative uddannelses- og øvelsesvirksomhed. Brug af håndholdt mobiltelefon under kørsel vil derfor alene kunne anses for nødvendigt i særlige tilfælde, hvor formålet med brug af mobiltelefonen gør, at den ikke kan installeres med en håndfri betjeningsløsning, som f.eks. brug af mobiltelefonens kamerafunktion i forbindelse med dokumentation af observationer, eller fordi omstændighederne i den konkrete situation ikke gør det muligt at anvende mobiltelefonen med en håndfri betjeningsløsning.

Det vil f.eks. ikke anses for nødvendigt af hensyn til udførelse af de pågældende enheders arbejde, hvis der er en anden person (kollega) til stede i køretøjet, for hvem det er muligt at foretage den nødvendige kommunikation. Bestemmelsen finder heller ikke anvendelse, hvis det er muligt at foretage den nødvendige kommunikation via teleudstyr, der kan installeres med håndfri betjeningsløsninger.

Cyklende og ridende politi vil efter omstændighederne kunne anvende håndholdt mobiltelefon, når den operative indsats eller taktiske og operative uddannelses- og øvelsesvirksomhed gør det nødvendigt.

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 2083 af 21. december 2020 om ændring af færdselsloven (Indførelse af pligt til at anvende styrthjelm ved kørsel på trehjulede og visse firehjulede motorkøretøjer m.v. (L 39 af 7. oktober 2020) (L 39 af 7. oktober 2020, de specielle bemærkninger til nr. 4).

Håndholdt udstyr, der er nødvendigt for færdselsreguleringen

Færdselslovens § 55 a, stk. 5, 2. pkt., regulerer brugen af håndholdt teleudstyr og andre håndholdte kommunikationsapparater, som er nødvendig for færdselsregulering, når færdselsreguleringen foretages af motorcyklister, som i medfør af regler fastsat efter § 89, stk. 2, 1. pkt., har adgang til at regulere færdslen. Færdselslovens § 55 a, stk. 5, 2. pkt., omfatter også civile motorcyklister, der som race marshals udøver kørende færdselsregulering fra motorcykel i medfør af bekendtgørelse nr. 295 af 23. april 2018 om trafikofficials, race marshals og visse myndighedspersoners regulering af færdslen.

Færdselslovens § 55 a, stk. 5, 2. pkt., giver ikke race marshals adgang til i almindelighed at benytte håndholdt teleudstyr udstyr under kørsel. Brug af udstyret vil kun kunne ske, hvis det er nødvendigt for udførelse af færdselsregulering som race marshal. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis race marshals i forbindelse med assistance til politiets færdselsregulering udstyres med mandbårne radioterminaler, således at politiet og race marshals kan kommunikere undervejs ved f.eks. cykelløb og andre arrangementer, der kræver kørende ledsagelse.

Færdselslovens § 55 a, stk. 5, 2. pkt., forudsættes i lighed med bestemmelsens 1. pkt. at have et begrænset anvendelsesområde og vil hovedsageligt finde anvendelse ved brug af håndholdte radioer eller lignende kommunikationsapparater, hvis brug heraf er nødvendigt for den konkrete udførelse af

færdselsregulering som race marshal. Brug af håndholdt mobiltelefon vil kun i ganske særlige tilfælde kunne anses for nødvendigt.

Der henvises i øvrigt til forarbejderne til lov nr. 2083 af 21. december 2020 om ændring af færdselsloven (Indførelse af pligt til at anvende styrthjelm ved kørsel på trehjulede og visse firehjulede motorkøretøjer m.v.), (L 39 af 7. oktober 2020, de specielle bemærkninger til nr. 4).

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Strafpåstanden for overtrædelse af færdselslovens § 55 a

Minimumsbøden for overtrædelser af færdselsloven og forskrifter udstedt i medfør heraf skal som udgangspunkt fastsættes til 1.000 kr. for motordrevne køretøjer, jf. færdselslovens § 118 a, stk. 1. For visse overtrædelser, som indebærer en særlig færdselssikkerhedsmæssig risiko, skal der derimod udmåles en skærpet bøde.

Benyttelse af håndholdt teleudstyr og håndholdte kommunikationsapparater under kørsel anses for at indebære en særlig færdselssikkerhedsmæssig risiko. Bøden for overtrædelse af færdselslovens § 55 a, skal derfor som udgangspunkt fastsættes til 1.500 kr.

Bøden for cyklisters anvendelse af håndholdt teleudstyr og håndholdte kommunikationsapparater skal som udgangspunkt fastsættes til 1.000 kr. Se herom i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel - Cyklister og forsøgsordning med speed pedelecs, motoriseret løbehjul og selvbalancerende køretøj og motoriseret skateboard (færdselslovens §§ 49-50).

Bøden for ridendes anvendelse af håndholdt teleudstyr og håndholdte kommunikationsapparater skal som udgangspunkt fastsættes til 1.000 kr. svarende til bøden for cyklisters anvendelse af håndholdt teleudstyr og håndholdte kommunikationsapparater.

5.2. Klip som følge af overtrædelse af § 55 a, stk. 1

Ved lov nr. 1563 af 18. december 2018, der trådte i kraft den 10. september 2019 blev overtrædelse af færdselslovens § 55 a, stk. 1, om anvendelse af håndholdt teleudstyr og håndholdte kommunikationsapparater som f.eks. mobiltelefoner omfattet af klippekortsordningen.

Overtrædelse af færdselslovens § 55 a, stk. 1, om anvendelse af håndholdt teleudstyr og håndholdte kommunikationsapparater vil således i sager med gerningstidspunkt efter den 10. september 2019 være en overtrædelse omfattet af færdselslovens § 125, stk. 2, nr. 1, der medfører et klip i kørekortet, på samme vilkår og efter samme betingelser i relation til frakendelse, som gælder for klip i kørekortet som følge af de øvrige overtrædelser af færdselsloven, der er oplistet i § 125, stk. 2. Se i øvrigt Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Klippekortordningen (færdselslovens § 125, stk. 2 og 3).

Hvis de konkrete forhold ved kørslen indebærer, at føreren under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden har voldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor, vil førerretten forsat i henhold til den gældende bestemmelse i færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 1, skulle frakendes betinget. I et sådant tilfælde, hvor der på grund af de konkrete omstændigheder sker betinget frakendelse af førerretten, vil føreren ikke samtidig skulle have et klip i kørekortet.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Færdselsloven:

Seneste lovbekendtgørelse

Bekendtgørelse af færdselsloven - lovbekendtgørelse nr. 1324 af 21. november 2018

Relevante ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 2083 af 21. december 2020 om ændring af færdselsloven (Indførelse af pligt til at anvende styrthjelm ved kørsel på trehjulede og visse firehjulede motorkøretøjer m.v.)(L 39 af 7. oktober 2020)
- Lov nr. 1563 af 18. december 2018 om ændring af færdselsloven (Klip i kørekortet for benyttelse af håndholdt teleudstyr og andre håndholdte kommunikationsapparater under kørsel m.v.) (L 42 af 3. oktober 2018)
- Lov nr. 468 af 10. juni 1997 om ændring af færdselsloven (L 176 af 26. februar 1997)